

Deklinace maskulin neživotných

a) substantivní deklinace

1. vzor *hrad*

vzor tvrdý (zakončení na pravopisně tvrdou nebo obojetnou souhlásku)

2. vzor *stroj*

vzor měkký (zakončení na pravopisně měkkou souhlásku, z obojetných na *-l*, ojediněle na *-s*, *-z*)

b) adjektivní deklinace

PMČ ji neuvádí, Čeština řeč a jazyk – vz. *zlatý*, skloňování podle adjektivního typu *mladý*.

Tvary s variantními a dubletními koncovkami

vzor *hrad*

Gsg. **-u** (*hradu*), **-a** (*lesa*)

-u – většina jmen vz. *hrad* (*daru, kusu, ...*)

-a – jména stará (*kostela, mlýna, ...*), **názvy měsíců** (*ledna, února, března* atd. kromě **listopadu**), **názvy dní na -ek** (*dneška, včerejška, čtvrťka*, ale **pátku**)

-u/-a – nevyhraněná skupina jmen (*budíku/budíka, ...*)

Lsg. **-u** – tendence užívat tuto koncovku u jmen na *-k, -g, -h, -ch* (*vlaku, ringu, sněhu, mechu, ...*) a častěji v pozici předmětu

-e (-ě) – pravidelně u místních jmen na *-ov, -ín* (*Pelhřimově, Kojetíně*) a obecných jmen takto končících (*ostrově, komíně*), častěji v pozici příslovečného určení a regionálně na Moravě

-u/-e – nevyhraněná skupina jmen (*autobusu/autobuse, ...*)

Lpl.

-ech – koncovka základní

-ích – u většiny jmen na *-k, -g, -h, -ch* (*rybnících, březicích, ...*)

-ech/-ích – nevyhraněná skupina jmen (*kosteletech/kostelích*)

-ích/-ách – nejčastěji u **zdrobnělin** (*balíčcích/balíčkách*)

Kolísání mezi vzory *hrad* a *stroj*:

- některá **jména na -l** (*kužel, plevel, chmel, tmel, kotel, uhel, koukol, rubl, burel, hnědel, ...*) mají v některých pádech dubletu (*kuželu/kužele, plevelu/plevele, kotlu/kotli, ...*)

Pozor na deklinaci jmen:

rok

sen

den, týden, půlden

kořen, hřeben, kámen, plamen a další stará jména na *-en*

loket

peníz